Tussentijdse evaluatie uitvoeringsprogramma Breed Maatschappelijk Beleid 2025-2026

Inhoud

Pagina 2: Inleiding
Pagina 2: Toelichting
Pagina 2: Wat is het Breed Maatschappelijk Beleid
Pagina 3: Wijze van evalueren
Pagina 3: Tussentijdse evaluatie speerpunten 2025-2026
Pagina 3: Samenwerking tussen professionals, vrijwilligers en inwoners
Pagina 4: Sterke sociale basis
Pagina 5: Positieve gezondheid
Pagina 5: Vervolg
Pagina 7: Schema Koppeling Staat Van Bernheze en uitvoeringsprogramma BMB 2025-2026

Inleiding

We zijn halverwege het uitvoeringsprogramma 2025-2026 van het Breed Maatschappelijk Beleid (BMB). In deze tussenevaluatie laten we zien waar we staan, wat de vooruitgang is en vooral ook wat de (beoogde) effecten zijn voor inwoners: wat zij daarvan merken of gaan merken. Deze tussentijdse evaluatie bezien we ook in het licht van de ambities verwoord in de “Staat van Bernheze.” In een bijlage is schematisch een koppeling gemaakt tussen de Staat van Bernheze en het uitvoeringsprogramma BMB. We hebben dit gedaan omdat de Staat van Bernheze inzicht geeft in belangrijke kernuitdagingen, en in de uitvoering van het BMB zijn er activiteiten die deze uitdagingen in praktijk brengen.

Toelichting

Wat is het Breed Maatschappelijk Beleid

Eind 2023 stelde de gemeenteraad van Bernheze een integraal meerjarig beleidsplan vast voor het sociaal domein: het Breed Maatschappelijk Beleid (BMB). Dit plan, dat loopt van 2023 tot 2028, vormt de basis voor een toekomst waarin we samen bouwen aan een zorgzame, veerkrachtige en verbonden gemeenschap. Het BMB geeft concreet invulling aan de ambities uit het Bestuursprogramma 2022-2026:

- We versterken de veerkracht van inwoners door te investeren in positieve gezondheid.
- We doen het samen – met inwoners, maatschappelijke partners en organisaties.
- We bouwen aan een leefbare toekomst, met aandacht voor wonen, welzijn en verbinding.

Met het BMB willen we niet alleen beleid maken, maar vooral impact realiseren. We vinden het belangrijk dat onze inwoners daadwerkelijk ervaren dat er iets verandert – dat ze er baat bij hebben in hun dagelijks leven. Of het nu gaat om meedoen in de samenleving, ontspannen in de buurt, jezelf ontwikkelen of samenwerken aan gemeenschapszin en ondersteuning waar nodig: het moet merkbaar zijn. Vier strategische doelen staan centraal:

1. Meedoen – Iedereen kan blijven meedoen en draagt bij naar vermogen.
2. Ontspannen – Iedereen kan lokaal ontspannen en anderen ontmoeten.
3. Ontwikkelen – Iedereen krijgt de kans om zich optimaal te ontwikkelen.
4. Samenwerken – We werken samen met inwoners en partners vanuit gedeelde verantwoordelijkheid.

Deze doelen vertalen we in uitvoeringsprogramma's van telkens anderhalf jaar. Daarbij leggen we verbinding met andere beleidsthema's zoals wonen, mobiliteit en dienstverlening. Het eerste programma (2023-2024) bouwde voort op bestaand beleid en de omgevingsvisie. Voor het programma 2025-2026 zijn nieuwe prioriteiten bepaald samen met maatschappelijke partners.

In mei 2024 vond een brede partnerbijeenkomst plaats, gevolgd door de oprichting van een netwerkgroep BMB. Deze groep bestaat uit vertegenwoordigers van de Bibliotheek, Muzelinck, ONS welzijn, Humo voor huisartsen, GGD, netwerk voor organisaties voor ouderen en de gemeente. Samen denken we over prioriteiten, samenwerking en zichtbare resultaten voor inwoners. Het uitvoeringsprogramma 2025-2026 is door deze groep vormgegeven, met als doel dat het beleid niet alleen op papier staat, maar ook in de praktijk voelbaar is.

Wijze van evalueren
In het sociaal domein gaat het om mensen. Om het verbeteren van welzijn, gezondheid en kwaliteit van leven. Dit is een "hoog over" streven en dat laat zich moeilijk vangen in cijfers. We kiezen voor een kwalitatieve evaluatie. Want thema's als gezondheid, eenzaamheid, bestaanszekerheid, werk, veiligheid zijn met elkaar verweven, waardoor het lastig is om eenduidige oorzakelijke verbanden te leggen. En bovendien zijn de effecten van sociaal beleid vaak pas op de lange termijn zichtbaar. Denk aan preventieve maatregelen in de jeugdzorg of armoedebestrijding.

Naast het verzamelen van kwalitatieve signalen, hechten we veel waarde aan een gezamenlijke dialoog. Dit geeft ruimte om met betrokkenen – inwoners, vrijwilligers, professionals- in gesprek te gaan over wat er speelt, wat werkt en waar bijgestuurd moet worden. Voorbeelden zijn:

- De partnerbijeenkomst in mei 2024
- Bernheze Bespreekt in april
- De themasessie "Loosbroek is geen Heesch", waarin raadsleden en betrokkenen input leverden voor een uitvoeringsagenda woonzorgvisie en BMB
- Inloopspreekuren in de wijk, waar professionals signalen oppikken
- Gesprekken met ONS welzijn (jongerenwerkers, opbouwwerkers)
- Overleggen met onze maatschappelijke partners en inwoners

Tussentijdse evaluatie speerpunten 2025-2026

In het uitvoeringsprogramma 2025-2026 staan- naast alle reguliere beleidstaken en werkzaamheden- drie prioritaire thema's. Deze tussentijdse evaluatie richt zich hierop. Het zijn de volgende thema's:

1. Samenwerking tussen professionals, vrijwilligers en inwoners om te zorgen voor passende en laagdrempelige ondersteuning voor inwoners
2. Sterke sociale basis: preventie en ontmoeting
3. Positieve gezondheid

Ad 1) Samenwerking tussen professionals, vrijwilligers en inwoners
De samenwerking tussen professionals, vrijwilligers en inwoners is essentieel om passende en toekomstbestendige ondersteuning te bieden, dicht bij de leefwereld van onze inwoners.

Wat doen we concreet

- Toegankelijke hulp via de Wegwijzer
  Een onderzoek naar de dienstverlening en behoeften van inwoners is afgerond. Op basis hiervan werken we aan een laagdrempelige toegang die beter aansluit op lokale netwerken en wijkteams. Besluitvorming volgt eind dit jaar.
- Versterking van wijkteams
  We versterken de lokale teams met brede expertise in samenwerking met ONS welzijn en Meierijstad. De relatie met Toegang en de benodigde verbreding van deskundigheid zijn onderdeel van het advies.
- Brede vraagverkenning bij hulpvragen
  Professionals worden getraind om integraal te kijken naar verschillende leefgebieden. We zien dat het out-reachend werken door jongeren- en opbouwwerkers toeneemt, maar dit vraagt

nog meer aandacht. Verdere doorontwikkeling van integraal kijken naar hulpvragen is nodig om breed uitvragen structureel te verankeren.

- Verbinding met partners rond bestaanszekerheid
  In de klankbordgroep armoede versterken partners hun samenwerking. Dit leidt tot betere doorverwijzingen en meer onderlinge afstemming.
- Toegankelijk taalaanbod
  Via het taalnetwerk-overleg werken we aan zichtbaarheid van het (gratis) aanbod. In de Week van Lezen en Schrijven (8-15 september) zijn inwoners actief benaderd o.a. op markten en in de bibliotheek.
- Aanpak vrijwilligers
  We ontwikkelen een aanpak voor werving, behoud, waardering en ondersteuning van vrijwilligers. Een motie van de gemeenteraad op 12 juni ondersteunt dit. Input uit een enquête en een bijeenkomst voor vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties helpt bij het maken van een aanpak. De aanpak is gereed in het eerste kwartaal 2026.
- Zorg en veiligheid verbinden
  De AVE-methodiek is geïmplementeerd. Hiermee verbinden we zorg en veiligheid op casusniveau, met duidelijke afspraken over op- en afschaling. Trainingen en netwerkbijeenkomsten zijn gestart; een TOP 3-aanpak volgt.

Ad 2) Sterke sociale basis
Een sterke sociale basis is cruciaal voor het welzijn van onze inwoners. Het bevordert ontmoeting, voorkomt problemen en draagt bij aan een gezonde, veerkrachtige gemeenschap. We investeren daarom in een samenleving waarin inwoners elkaar ontmoeten, zich gesteund voelen en op tijd passende hulp krijgen. We blijven investeren in een sociale basis die werkt vóór en mét onze inwoners- dicht bij huis, in hun eigen wijk.

Wat doen we concreet

- Ontmoeting stimuleren voor jong en oud
  We zijn in gesprek met het netwerk voor organisaties voor ouderen over het uitbreiden van de niet-geïndiceerde ontmoeting/dagbesteding voor ouderen naar meer inclusieve ontmoetingsvormen in de kernen. We denken dan aan ontmoeting voor iedereen, dus zo mogelijk ook inwoners met een indicatie voor zorg (WLZ). De kernnetwerken (burgerinitiatieven) hebben 1 groep ontmoeting (niet geïndiceerde dagbesteding), in Heesch zijn er 2 groepen. Iedere groep telt ongeveer 14 deelnemers. Voor jongeren kijken we samen met partners (zoals jongerenwerk en dorpsraden) welke behoeften er zijn aan activiteiten (via enquêtes op scholen en sportclubs).
- Normaliseren van zorg voor jeugdigen
  Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is uitgebreid om ouders en jongeren beter te ondersteunen bij opvoed- en opgroeivragen. Ook de GGD is intensiever betrokken bij lokale teams, waardoor signalering en ondersteuning sneller en gerichter plaatsvinden.
- Taal- en leesvaardigheid versterken bij kwetsbare gezinnen
  De bibliotheek werkt met een gezinsgerichte aanpak en biedt cursussen digitale vaardigheden, boetevrij lenen en gratis lidmaatschap tot 27 jaar. Samen met partners maken we het aanbod zichtbaar en toegankelijk.
- Maatschappelijk vastgoed inzetten voor ontmoeting
  We voeren bouw- en vernieuwbouwprojecten uit die bijdragen aan laagdrempelige inloop en ontmoetingsplekken. Denk aan de QuickScan in Heeswijk-Dinther, project De Misse Heesch en de vernieuwbouw van basisschool Op Weg.
- Nieuw kunst- en cultuurbeleid ontwikkelen
  In samenwerking met KunstLoc Brabant en lokale partners werken we aan een nieuwe kunst en cultuurnota. Inwoners en organisaties leverden input via participatiebijeenkomsten.

Ad 3): Positieve Gezondheid
Positieve gezondheid stellen we centraal door niet alleen te kijken naar ziekte, maar juist naar wat mensen wél kunnen en wat hun leven betekenisvol maakt. Deze benadering versterkt de veerkracht van inwoners, bevordert sociale verbinding en helpt problemen vroegtijdig te signaleren – met name bij jongeren.
Onze aanpak sluit aan bij landelijke kaders zoals het Integraal Zorgakkoord (IZA)[1] en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)[2]. Regionaal werken we samen binnen het Transformatieplan Samen in Gezondheid, dat zorg, welzijn en preventie verbindt. We hebben hiervoor een plan ingediend. Dit plan is (beoordeling zorgverzekeraars en VNG) voor een groot deel afgewezen omdat de transformatiemiddelen op zijn. Het onderdeel mentale gezondheid in het plan is wel goedgekeurd. Met de gemeenten in de sub regio (Boekel, Bernheze, Maashorst, Meierijstad en Oss) overleggen we op welke wijze het thema mentale gezondheid vorm kunnen geven.

Wat doen we concreet

- Valpreventie voor ouderen
  In alle kernen is de Week van de Valpreventie georganiseerd, waarbij 267 senioren zijn getest. Een uitvoerende partij wordt geselecteerd; start uitvoering is voorzien eind 2025.
- Welzijn op Recept
  In samenwerking met HUMO-huisartsenzorg starten we in september een pilot met twee huisartspraktijken: Huisartsenpraktijk de Vorssel, locatie Nistelrode en huisartspraktijk Hiemstra in Heesch. Doel is om welzijnsinterventies structureel onderdeel te maken van de eerstelijnszorg (zorg die direct toegankelijk is voor inwoners, zonder verwijzing. Het is vaak het eerste aanspreekpunt bij gezondheidsvragen of klachten. Zoals de huisartsen)
- Kind naar Gezond Gewicht
  Via een lokale netwerk-aanpak richten we ons op leefstijl in plaats van enkel overgewicht. De GGD coördineert en werkt samen met huisartsen, welzijnspartners en scholen. Project de Gezonde School is actief op alle basis- en voortgezet onderwijsscholen.
- Gezonde leefomgeving (GGS)
  We ontwikkelen het programma Groene Gezonde Structuren (GGS), gericht op gezonde keuzes in de leefomgeving – zoals wandelen, fietsen, sporten en gezond eten. Het programmaplan wordt dit najaar opgeleverd.
- Kansrijke Start
  Samen met gemeente Oss en regionale partners zoals de GGD werken we aan een plan van aanpak voor een goede start voor jonge gezinnen. We ontwikkelden een zorgpadentool- een stappenplan voor professionals- en nemen deel aan een landelijk leerwerktraject van Pharos, met aandacht voor bestaanszekerheid.

Vervolg
De tussentijdse evaluatie van het uitvoeringsprogramma 2025–2026 laat zien dat we goed op weg zijn. Samen met maatschappelijke partners bouwen we aan een sterke sociale basis, zetten we in op preventie en werken we aan een zichtbare impact voor onze inwoners. Door in te gaan zetten op een actieve inbreng van inwoners en te luisteren naar wat speelt in de kernen, kunnen inwoners meedenken en meedoen. We doen dit o.a. via participatiebijeenkomsten en Bernheze Bespreekt.
Op 3 december is er een tweede partnerbijeenkomst voor maatschappelijke partners en inwoners. We gaan dan aan de slag om concreet te maken hoe én met wie we de onderwerpen gaan uitwerken.
Ook bepalen we samen wat de focuspunten zijn voor het volgende uitvoeringsprogramma 2026-2027.
Ook de vastgestelde uitvoeringsagenda woonzorgvisie-BMB helpt om meer aan te sluiten bij wat er speelt in de kernen, en dus kerngericht te werken.

---

[1] IZA is een regionale samenwerking in Noordoost-Brabant tussen zorgaanbieders, gemeenten en de GGD.
[2] GALA biedt lokale middelen voor een gezonde leefstijl en preventie. Hiervoor is in september 2023 een lokaal plan opgesteld.

Via de Mooi Bernheze Krant en sociale media delen we verhalen en successen van inwoners. Ook werken we aan nieuwe manieren om inwoners te bereiken. We werken aan een beeldplaat die inwoners op een toegankelijke en leuke manier laat zien wat het BMB betekent in hun dagelijks leven. Bij de beeldplaat voegen we ook een begeleidende tekst toe die inwoners meeneemt in wat het BMB is en beoogt.

Bijlage:

- Schema: Koppeling Staat van Bernheze en uitvoeringsprogramma BMB 2025-2026

Bijlage:

Schema: Koppeling Staat van Bernheze en uitvoeringsprogramma BMB 2025-2026

Ontwikkelingen en kernuitdagingen	Activiteiten Uitvoeringsprogramma
Toenemende druk op bestaanszekerheid	- Regisseur bestaanszekerheid - Potjescheck - Versimpelen aanvraagprocedures voor financiële ondersteuning door zo mogelijk automatische toekenning van regelingen
Vergrijzing, druk op mantelzorg en overbelasting formele zorg	- Mantelzorgondersteuning - Stimuleren van informele zorg - Toegankelijke voorzieningen voor iedereen en m.n. voor kwetsbare groepen o.a. via GALA - Niet-geïndiceerde dagbesteding versterken samen met zorgpartners - Respijtzorg om mantelzorgers te ontlasten (bijv. logeer-of dagopvang) - Passend werk en onderwijs voor iedereen, met extra aandacht voor mensen met een beperking of afstand tot de arbeidsmarkt
Eenzaamheid onder jongeren én ouderen	- Coördinatie ONS welzijn - Lotgenotengroep We Together van ONS welzijn - Week tegen Eenzaamheid
Druk op jeugdhulp en normaliseren van opvoedvragen	- Uitbreiding Centrum Jeugd en Gezin bij ONS welzijn en GGD - Inzet Praktijkondersteuner huisarts GGZ-jeugd - Samenwerking met scholen
Woningnood en kwetsbare jongeren (16–27 jaar) Ruimtelijke druk op zorg en welzijn	- Tussenvoorziening 16-27-jarigen realiseren - Uitwerken en realiseren van plannen m.b.t. hospitaverhuur, woonzorg-projecten, woningdelen/splitsen in overleg met woningcorporaties - Gezamenlijke agenda woonzorg en BMB (integrale benadering van wonen en zorg, met aandacht voor levensloopbestendige woningen) - Toegankelijke openbare ruimte en mobiliteit
Gezonde leefstijl en preventie (GALA/IZA)	- Welzijn op recept - Valpreventie - Aanpak overgewicht - Kansrijke start - Aanpak middelenpreventie (Skip the trip (bijlage) en project Check it Out: lessen in combinatie met theatervoorstelling over middelengebruik incl. training voor leerkrachten).

	- Project STORM in het onderwijs, gericht op het versterken van weerbaarheid en veerkracht bij jongeren - Ruimte voor ontmoeting, sport en cultuur in alle kernen.
Samenwerking en sociale basis versterken, Polarisatie en maatschappelijke onzekerheid (Staat)	- Ondersteuning kernnetwerken - Vrijwilligersbeleid opstellen - Stimuleringsregeling voor inwoners initiatieven - Integratie uitvoeringsprogramma's woonzorgvisie en BMB - Inclusie agenda en inclusieve communicatie en participatie ("'Niets over ons zonder ons")
Verstevigen van preventiemaatregelen	- Scheidingsloket (regionale samenwerking 'Als je uit elkaar gaat') - Verslavingspreventie (campagnes, jongerenwerk, GGD-voorlichting) - Basisvaardigheden (taal- en computercursussen) - Bibliotheekwerk verstevigen (Informatiepunt digitale overheid, voorbereidingen zorgplicht) - Kunst, cultuur & sport (Sjors Sportief, verenigingssubsidies) - Nieuwe kunst en cultuur nota - Participatie nieuwkomers (voorlichting, onderwijs) - Beleid onderwijskansen (VVE, leesbevordering) - Samenwerking zorg en veiligheid (AVE, volgend daarop TOP3) - Sub regionaal Transformatieplan Samen in Gezondheid
Inclusieve samenleving	- Inclusieagenda 2025–2028